



۱۸۴۵۱۴۷

حقوق مالیه

دیوان محاسبات درآینه دسریں ارء و مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی

تالیف:

دکتر صادق منتی نژاد

استادیار دانشگاه پیام نور



سرشناسه	منتی‌نژاد، صادق، ۱۳۵۴
عنوان و نام پدید آور	حقوق مالیه، دیوان محاسبات در آینه دکترین، آراء و مشروح مذاکرات، نویسنده صادق منتی‌نژاد
مشخصات نشر	تهران: دیوان محاسبات کشور، مرکز آموزش و برنامه‌ریزی، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	۳۷۵ ص
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۱۳۷-۰۴-۱
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	دیوان محاسبات کشور - قوانین و رویه‌ها
موضوع	Supreme Audit Court of Iran-Rules and practice
موضوع	مالیه عمومی - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	Finance, Public-Law and legislation-Iran
موضوع	مذاکرات قانون‌گذاری - ایران
موضوع	Legislative hearings - Iran
شناسنامه افزوده	دیوان محاسبات کشور، مرکز آموزش و برنامه‌ریزی
رده‌بندی کنگره	KMH۳۶۵۶/۱ ۲۸۱۳.۷
رده‌بندی دیوبی	۳۳۰۵۰۳۴
شماره کتابشناسی	۵۲۵ ۲۴۷

مرکز آموزش و برنامه‌ریزی دیوان محاسبات کشور

نام کتاب: حقوق مالیه، دیوان محاسبات در آینه دکترین، آراء و مشروح مذاکرات

مولف: صادق منتی‌نژاد

ناشر: مرکز آموزش و برنامه‌ریزی دیوان محاسبات کشور

چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ جلد

چاپ: باختر - عطا - صالحانی

قیمت: ۳۰.۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۳۷-۰۴-۱

نشانی: تهران - میدان ونک، خیابان برزیل شرقی، ساختمان غربی، دیوان محاسبات کشور، طبقه دوم

تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۳۲۴۰۴

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای دیوان محاسبات کشور محفوظ است.

فهرست مطالب

۴	 سخن رئیس کل دیوان محاسبات کشور
۵	 سخن رئیس مرکز آموزش و برنامه‌ریزی
۶	 مقدمه
۲۳-۷	 فصل اول: هدف، ماده یک
۶۶-۲۵	 فصل دوم: وظایف و اختارات (مواد ۲ الی ۸)
۱۵۳-۶۷	 فصل سوم: سازمان و تشکیلات (مواد ۹ الی ۱۳)
۳۰۹-۱۵۵	 فصل چهارم: نحوه کار هیات‌های مستشاری (مواد ۳۱ الی ۴۷)
۳۳۲-۳۱۱	 فصل پنجم: ماده واحده قانون اصلاح قانون و مقررات دیوان محاسبات
	 فصل ششم: پیوست‌ها
۳۳۵	 قانون اساسی مشروطه مصوب ۱۲۸۵
۳۵۳	 قانون راجع به دیوان محاسبات مصوب ۲۴ دی ماه ۱۳۱۲ شمسی
۳۵۹	 مواد الحاقیه به قانون دیوان محاسبات مصوب کمیسیون قوانین مالیه
۳۶۰	 اصلاح ماده ششم قانون دیوان محاسبات
۳۶۱	 قانون اصلاح موادی از قانون دیوان محاسبات و محاسبات عمومی مصوب ۵ اسفند ماه ۱۳۱۸
۳۶۲	 قانون اجازه اجرای اصلاح قانون دیوان محاسبات و قانون محاسبات عمومی پس از تصویب کمیسیون
۳۶۳	 قانون دیوان محاسبات مصوب ۱۳۵۲/۲/۳۱
۳۷۱	 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
۳۷۳	 فهرست منابع و مآخذ

سخن رئیس کل دیوان محاسبات کشور

یکی از اهداف مهم و اساسی «دیوان محاسبات کشور» اهتمام مضاعف به آموزش و پرورش منابع انسانی و آمایش سرزمینی و ایجاد فرصت‌های نو و کارآمد در به‌روزرسانی دانش نیروی انسانی در همه سطوح و تخصص‌هاست. تحقق این امر مهم مستلزم برنامه‌ریزی جامع و تدوین منابع آموزشی، علمی و تخصصی بر مبنای علمی و معتبر و مستند با در نظر گرفتن تحولات دانش روز، نیازهای نظام نظارتی کشور و در نظر گرفتن مقوله‌های «بومی‌سازی» و «تغرش اسلامی» به این محتواها و منابع است. دیوان محاسبات کشور از بدو تاسیس در این صوصر گام‌هایی اساسی برداشته و محتواها و متون ارزشمندی تدوین و منتشر نموده است که مورد استفاده قاطبه هم‌کاران و منابع انسانی قرار گرفته است.

در دوره جدید، با استمداد لطف و مرحمت الهی، گام‌های اساسی و نوینی در زمینه برنامه‌ریزی، آموزش و پژوهش با همت مضاعف و روحیه جهادی مدیران و همکاران و همچنین مساعدت دانشوران و اساتید محقق، علاقمند و متعهد برداشته شده است. در این راستا، نیازها و ضرورت‌های موجود و پیشرو در حوزه‌های مختلف علمی، پژوهشی، حرفه‌ای و شغلی از طریق پژوهش‌های علمی لازم تبیین شده، کارگاه‌های آموزشی مرتبط برگزار گردیده و محتواها تهیه شده است. این مهم مستلزم صرف زمان زیادی است تا به‌صورت جامع و کامل صورت گیرد و بر ارباب تالیف، تحقیق و تدریس و شصیده نمی‌باشد که مسیری دشوار ولی بسیار ارزشمند است و انتظار می‌رود که عزیزان و مخاطبان با اراک و نكات ارزنده خویش یاریگر ما در عرضه منابع مفید و موثر باشند.

کتاب «حقوق مالیه دیوان محاسبات در آینه دکترین، آراء و مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی» ازجمله آثار گرانبهایی است که با نگاه به تحولات موجود و پیشرو و با رویکرد پاسخ به نیازهای آموزشی منابع انسانی دیوان محاسبات کشور تدوین گردیده است که امیدواریم مورد استقبال کارشناسان و کارکنان دیوان محاسبات و اهل فن در دیگر دستگاه‌ها قرار گیرد.

سخن رئیس مرکز آموزش و برنامه‌ریزی

دیوان محاسبات کشور به عنوان عالی‌ترین نهاد نظارت مالی بر بخش عمومی، مأموریت دارد تا از طریق حسابرسی، تفریغ بودجه و رسیدگی بر عملکرد بخش عمومی نظارت نموده و در جهت پاسداری از بیت‌المال، پیشگیری از فساد، کشف و افشاء به موقع و برخط تخلفات، اعتماد آفرینی ملی و استفاده مناسب، کارآمد و اثربخش از امکانات، اموال و بودجه عمومی ایفای نقش نماید. براساس مأموریت مذکور، سند راهبردی آموزش دیوان محاسبات کشور در راستای معماری زیرساخت‌های نظارت‌سازی و ارتقاء توانمندی‌های علمی، فنی و مدیریتی سرمایه انسانی دیوان محاسبات کشور تدویر گردید. است که آموزش تخصصی و مهارت بنیان با تاکید بر رویکردهای تخصصی و آسیب‌شناسی نظارتی در بخش عمومی با هدف تربیت منابع انسانی در سطوح بالای تخصصی در سطح ملی و بین‌المللی در راس اولویتهای آن است. یکی از دوره‌های طراحی شده برای نظام آموزش حرفه‌ای-پودمانی هدفمند، رشته حقوق مالیه در سطح کارشناسی ارشد است. با به مدیران ارشد، حسابرسان، کارشناسان حوزه دادسرا و حقوقی دیوان کمک کند تا مطالب کاربردی با رویکرد مناسب‌های را فراگیرند؛ به گونه‌ای که مباحث حقوقی و مالیه عمومی در قالب پودمانهای ترکیبی به دانش‌پذیران آموزش داده شود. مت‌سفانه یکی از چالش‌های اجرای دوره مذکور، کمبود منابع علمی معتبر و کاربردی است. بر این اساس مرکز آموزش و برنامه‌ریزی دیوان محاسبات کشور، براساس سرفصل این مصوب، تالیف کتاب مذکور را به آقای دکتر صادق می‌نژاد، نگذاشت. نمود و مولف که خود از صاحب‌نظران عرصه حقوق مالیه کشور و در حال حاضر از معاونین دیوان محاسبات می‌باشد، این امر مهم مبادرت نمود و اثر جامعی متضمن دکتترین علمی مختلف، تحلیل مناسب مواد قانون، به همراه مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی را به رشته تحریر درآورده است.

با امید به اینکه تالیف و نشر چنین آثاری موجب ایجاد اثرات مثبت در جامعه‌ی هدف ما باشد؛ از کلیه مخاطبین ارجمند تقاضا دارد پیشنهادات خود را در راستای ارتقاء علمی آثار منتشره به این مرکز منعکس نمایند.

سید محمد مقیمی

مقدمه

در مباحث علمی مربوط به دانش حقوق مالیه، امر نظارت از جمله نظارت بر اجرای بودجه از مباحث مهم و اساسی تلقی می‌شود. رای این منظور آشنایی با ساختار، وظایف و فرایند رسیدگی دیوان محاسبات به عنوان متولی نظارت بر حسن اجرای بودجه کل کشور ضرورتی انکارناپذیر دارد.

در اثر پیش‌رو تلاش شده است صلاحیت، وظایف و مأموریت‌های قانونی دیوان محاسبات به ویژه بخش مربوط به وظایف هیات‌های مستشار و موضوع ماده (۲۳) قانون دیوان محاسبات در پرتو دکترین حقوقی و مالی آراء هیات‌های مذکور و محکمه تجدیدنظر دیوان محاسبات و نیز مشروع مذاکرات نمایندگان مجلس شورای اسلامی راجع به قانون دیوان محاسبات مورد بررسی قرار گیرد.